

ærede Minister indvendte ikke syntes ganske at ramme. Den ærede Minister gjorde nemlig opmærksom paa, hvor overordentlig vanskeligt det vilde være, selv for den, der var nok saa fortrolig med vore Universitetsforhold her hjemme, at afgive en fuldkommen motiveret Dom om, hvilken Indflydelse det havde havt paa den hele Stilling, baade paa Studiet og Embedsstandens hensigtsmæssige Udbannelse, at Examen var bleven afholdt af Universitetslærerne selv; men i en saadan Betragtning maatte der jo netop ligge en forøget Opfordring til at underkaste Spørgsmaalet en omhyggelig og ingenlunde kortvarig Undersøgelse; thi maa det erkjendes at være i den Grad vanskeligt at komme til at faae en fuldkommen klar Dom derover, kan man ikke mene, at en Undersøgelse aldeles ikke behøves, og det kan ikke være noget Forsvar for at afgjøre Sagen i stor Hast. Hvad der imidlertid fremfor Alt maatte gøre det i høieste Grad betænkeligt at gaae ind paa Forslaget, som det foreligger i Finantsloven, er ikke blot at jeg anseer det overordentlig misligt at gribe for hurtigt til Nedsættelsen af Examenskommissioner, men at jeg troer, at man derved vil kunne bevirke en saa afgjørende uheldig Indflydelse paa Studiet, at man senere maaskee vilde have ondt ved at rette det igjen; thi med Hensyn til alle disse Betænkeligheder vil jeg indrømme, at naar man seer hen til den høitærede Ministers Personlighed, vil man i den kunne søge tilstrækkelig Garanti for, at der ikke vil skee Noget, der kunde lade befrygte saa uheldige Følger, og maaskee vil man ogsaa kunne berolige sig ved, at uagtet jo Ingen veed, i hvilken Mands Hænder Bevillingen kan komme til at ligge, er der dog overveiende Sandshylighed for, at vi ikke snart skulle savne den høitærede Kultusminister, saa at vi altsaa med Tryghed kunne gaae ind paa Voteringen; men alle disse beroligende Henstillinger, alle disse Grunde for at see bort fra selve Ulemperne, synes mig dog falde bort ligeoverfor det, at der umiddelbart ved Vedtagelsen af dette Forslag bliver udtalt en Opfattelse af dette Forhold, som den lovgivende Magt efter min Mening umulig kan ville udtale, nemlig, at dette Spørgsmaal skulde være af en saadan Natur, at det ubelukkende og hensigtsmæssigst kunde

henslægges under Administrationens Afgjørelse. Naar vi her ville oprette en Skole paa Færøerne eller gjøre et lignende Skridt, da drøftes det vidtløftigt og i sin hele Detail, af hvilken Art Underviisningen skal være, og hvorledes den skal garanteres; men naar der er Tale om, at vi skulle gaae hen og kuldkaste Underviisningen ved Landets Universitet, vil man maaskee finde, at det er en for lille eller for stor — jeg veed ikke hvilken — Opgave, til at den lovgivende Magt dermed kan have at gjøre. Jeg vil aldrig kunne gaae ind paa, at Spørgsmaal af den Art skulle kunne afgjøres uden Lovgivningsmagtens fulde Deeltagelse. Jeg troer, at i ethvert Tilfælde maa man ansee det for et Gode, at paa den Maade kommer Spørgsmaalet til at foreligge til offentlig Diskussion, saa at Grundene for og imod vilde kunne komme frit frem. I mangfoldige Forhold kan man ganske sikkert med fuldkommen Tryghed henvise til Administrationen at afgjøre Spørgsmaal, der kunne være af ikke ringe Vigtighed, men jeg troer dog, at man aldrig kan henvise Spørgsmaal af denne Art til den, og her kommer der jo aabenbart endnu en Omstændighed frem, som jeg ikke kan forbigaae. Vi have hørt, at den høitærede Minister nærer en ikke ringe Tvivl om, hvorledes de, der ere hans naturlige Raadgivere med Hensyn til denne Sags Afgjørelse, vilde stille sig ligeoverfor den; han venter ingenlunde at imødefkomme et længe næret Dnsle hos Universitetets Lærere, et Dnsse, om hvis Realisation der har dannet sig en dybtbegrunder Formening, saa at der slet ikke behøver at være nogen Tvivl tilstede om, at han jo vil faae fuld Tilslutning; tværtimod, han synes, at dømme efter hans Ytringer, at vente, at der endogsaa kunde komme Modstand fra denne Side. Hvor meget mere varsom maa man da ikke være med at give Sagen ganske ud af sin Haand, og jeg tilføier, at dette er af den allermeest gennemgribende Vigtighed; thi der handles ikke her om at besætte nogle Embeder bedre eller slettere, heller ikke om ved en Forsuffen af Sagen, hvad der dog staaer som en Mulighed, at komme til at faae mindre heldige Kandidater for de forskjellige Embedsklasser; men der handles her om, hvorledes hele den høiere Underviisning skal røg-